

ARREST VAN HET GERECHT (Vierde kamer)
9 juli 1997

Zaak T-4/96

S
tegen
Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

„Ambtenaren – Beroepsziekte – Medische commissie – Berekeningsgrondslag
van uitkering bedoeld in artikel 73, lid 2, Statuut”

Volledige Franse tekst II - 533

Volledige tekst in alle talen in Jurisprudentie van het Hof van Justitie en van
het Gerecht van eerste aanleg, Deel II

Betreft: Beroep strekkende tot, in de eerste plaats, nietigverklaring van het
besluit van het Hof van Justitie van 11 april 1995, voor zover daarin
voor de berekening van de uitkering bedoeld in artikel 73 van het
Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen wordt
uitgegaan van een invaliditeitspercentage van 6 %, in de tweede plaats,
erkenning van verzoeksters recht op genoemde uitkering berekend op
basis van een invaliditeitspercentage van 30 %, en in de derde plaats,
toekenning van compensatoire interessen.

Beslissing: Verwerping.

Resumé van het arrest

Verzoekster treedt op (...) ¹ in dienst van het Hof van Justitie.

Korte tijd na haar indiensttreding wordt zij ziek en is zij gedwongen haar werk te onderbreken. Op (...) erkent de invaliditeitscommissie bedoeld in artikel 13 van bijlage VIII bij het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen (Statuut), dat zij blijvend algeheel invalide is, waardoor zij niet meer de werkzaamheden kan verrichten die met een ambt in haar loopbaan overeenkomen. Op (...) besluit het tot aanstelling bevoegd gezag haar ambtshalve te pensioneren en haar krachtens artikel 78 van het Statuut een invaliditeitspensioen toe te kennen.

Na een gunstig rapport van de invaliditeitscommissie van (...) hervat verzoekster op (...) haar werkzaamheden bij het Hof. Op (...) wordt zij echter opnieuw ziek en beëindigt zij haar werkzaamheden definitief.

Vervolgens worden binnen het Hof gelijktijdig twee los van elkaar staande procedures ingeleid. De eerste procedure staat in het onderhavige geding niet ter discussie.

1 - Bepaalde data worden weggelaten om de anonimiteit van verzoekster te respecteren.

De tweede procedure wordt op initiatief van verzoekster op basis van artikel 73 van het Statuut ingeleid. Bij brief van 18 december 1989 verzoekt zij om erkenning, dat zij aan een beroepsziekte lijdt.

Naar aanleiding van dit verzoek concludeert de door het Hof aangewezen arts in een medisch rapport, dat verzoekster niet „aan een beroepsziekte lijdt (...) en (...) dat er evenmin sprake is van verergering van een reeds bestaande ziekte door de uitoefening van haar beroep”. Op basis van dit rapport en krachtens artikel 21, eerste alinea, van de Regeling voor de verzekering van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen tegen ongevallen en beroepsziekten (Regeling) brengt het tot aanstelling bevoegd gezag verzoekster op 20 februari 1991 een ontwerpbesluit ter kennis houdende afwijzing van haar verzoek om erkenning dat zij aan een beroepsziekte lijdt.

Bij brief van 17 april 1991 vraagt verzoekster krachtens artikel 21, tweede alinea, van de Regeling, dat het advies van een medische commissie wordt ingewonnen. Deze medische commissie brengt twee rapporten uit.

In haar eerste rapport, van 3 maart 1993, concludeert zij, „dat de anxio-depressieve toestand van S tijdens haar werk was ontwikkeld, doch dat haar pathologische persoonlijkheid voor 50 % de oorzaak van haar ziekte was, dat 30 % te wijten was aan voorvallen in haar leven en 20 % aan haar werk”. Deze commissie preciseert, dat „de beroepsuitoefening de hoofdoorzaak noch de doorslaggevende oorzaak van de ziekte van S is”.

Daar het tot aanstelling bevoegd gezag van mening is, dat het op basis van dit rapport geen besluit kan nemen, verzoekt het de medische commissie bij brief van

20 juni 1994 om vijf aanvullende elementen. In een tweede rapport, van 12 januari 1995, antwoordt de medische commissie hierop het volgende:

- „1) het percentage blijvende invaliditeit van S bedraagt 30 %;
- 2) bij haar indiensttreding bij de Europese Gemeenschappen leed S *niet* aan een reeds bestaande ziekte;
- 3) het rechtstreekse verband tussen de uitoefening van de beroepsactiviteit van S bij de Gemeenschappen en de ziekte wordt op 20 % geschat. Dit wil zeggen, dat op een schaal van 100 de uitoefening van de beroepsactiviteiten voor 20 % de oorzaak van de ziekte is, de pathologische persoonlijkheid voor 50 % en voorvallen in haar leven voor 30 %;
- 4) en 5) gezien het antwoord op het derde verzoek, behoeft hierop niet te worden geantwoord”.

Op basis van dit tweede rapport neemt het tot aanstelling bevoegd gezag op 11 april 1995 het volgende besluit:

- „1) Overeenkomstig de bepalingen van artikel 3, lid 2, van de [Regeling] wordt erkend, dat S voor 30 % blijvend invalide is. Die invaliditeit vindt voor 20 % haar oorzaak in de uitoefening van werkzaamheden in dienst van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.
- 2) S zal een uitkering van 1 094 745 [BFR] ontvangen. Deze wordt berekend op basis van 6 % (30 % x 20 %) en daarbij wordt rekening gehouden met het totaalbedrag van de basissalarissen over de twaalf maanden voorafgaande aan de datum van het medisch attest van (...) waarin gewag wordt gemaakt van een door arbeidsomstandigheden veroorzaakte ziekte, ofwel: maandelijks basissalaris, 190 060 [BFR] x 12 maanden x 8 x 6 %.”

Dit is het bestreden besluit.

De conclusies tot nietigverklaring

Het eerste middel: onwettigheid van de rapporten van de medische commissie

De artikelen 19 en 23 van de Regeling hebben tot doel, de beoordeling van alle medische vragen die in het kader van de werking van het bij de Regeling ingestelde verzekeringsstelsel rijzen, aan medische deskundigen toe te vertrouwen (r.o. 40).

Referentie: Hof 21 mei 1981, Morbelli/Commissie, 156/80, Jurispr. blz. 1357, r.o. 18 en 20; Hof 29 november 1984, Suss/Commissie, 265/83, Jurispr. blz. 4029, r.o. 11; Hof 4 oktober 1991, Commissie/Gill, C-185/90 P, Jurispr. blz. I-4779, r.o. 24

De medische commissie heeft een ruime taak, namelijk het tot aanstelling bevoegd gezag alle medische beoordelingen te verstrekken die dit gezag nodig heeft voor de vaststelling van zijn besluit betreffende de erkenning, dat de ambtenaar aan een beroepsziekte lijdt, alsmede voor de vaststelling van de graad van diens blijvende invaliditeit (r.o. 41).

Voor de doeltreffendheid is het echter wenselijk, dat het tot aanstelling bevoegd gezag, wanneer het een zaak aan de medische commissie voorlegt, door middel van een duidelijke en precieze opdracht aangeeft, over welke punten het definitieve medische beoordelingen wil verkrijgen. Voorts kan het tot aanstelling bevoegd gezag, wanneer het een rapport van de medische commissie ontvangt, door middel van een aanvullende opdracht zijn vragen preciseren of nieuwe vragen stellen teneinde alle gewenste beoordelingen te verkrijgen. In die gevallen is de medische commissie gehouden, de vragen van het tot aanstelling bevoegd gezag duidelijk en precies te beantwoorden. De opdrachten kunnen echter niet tot gevolg hebben, dat de medische commissie het tot aanstelling bevoegd gezag geen aanvullende medische vaststellingen mag meedelen die zijn besluit kunnen verduidelijken (r.o. 42).

Referentie: Gerecht 23 november 1995, Benecos/Commissie, T-64/94, JurAmbt. blz. II-769, r.o. 46 en 58

Het tweede middel: schending van de motiveringsplicht

De gegrondheid van het middel

De eigenlijke medische beoordelingen van de medische commissie moeten als definitief worden beschouwd wanneer zij onder regelmatige omstandigheden tot stand zijn gekomen, en de rechterlijke controle blijft beperkt tot de regelmatigheid van de samenstelling en de werking van een dergelijke commissie alsmede tot de regelmatigheid van de door deze commissie uitgebrachte adviezen. Bijgevolg is het Gerecht bevoegd te onderzoeken, of het rapport een motivering bevat op grond waarvan de overwegingen waarop de erin vervatte conclusies zijn gebaseerd, kunnen worden beoordeeld, en of het een logisch verband legt tussen de medische vaststellingen die erin voorkomen, en de conclusies die de medische commissie daaraan verbindt (r.o. 54).

Referentie: Morbelli/Commissie, reeds aangehaald, r.o. 18 en 20; Hof 12 januari 1983, K./Raad, 257/81, Jurispr. blz. 1, r.o. 17; Suss/Commissie, reeds aangehaald, r.o. 9-15; Hof 10 december 1987, Jänsch/Commissie, 277/84, Jurispr. blz. 4923, r.o. 15; Hof 19 januari 1988, Biedermann/Rekenkamer, 2/87, Jurispr. blz. 143, r.o. 8; Commissie/Gill, reeds aangehaald, r.o. 24; Gerecht 12 juli 1990, Vidrányi/Commissie, T-154/89, Jurispr. blz. II-445, r.o. 48; Gerecht 26 september 1990, F./Commissie, T-122/89, Jurispr. blz. II-517, r.o. 16; Gerecht 27 februari 1992, Plug/Commissie, T-165/89, Jurispr. blz. II-367, r.o. 75; Gerecht 14 januari 1993, F./Commissie, T-88/91, Jurispr. blz. II-13, r.o. 39; Gerecht 30 mei 1995, Saby/Commissie, T-556/93, JurAmbt. blz. II-375, r.o. 35

Het derde middel: schending van artikel 73 van het Statuut, van de artikelen 3, lid 2, en 12, lid 2, van de Regeling en van de invaliditeitsschaal

Van een beroepsziekte in de zin van artikel 3, lid 2, van de Regeling is sprake wanneer de ziekte van de ambtenaar haar enige, haar wezenlijke of haar doorslaggevende oorzaak in de uitoefening van zijn werkzaamheden vindt (r.o. 79).

Referentie: Hof 26 januari 1984, Seiler e.a./Commissie, 189/82, Jurispr. blz. 219, r.o. 19; Benecos/Commissie, reeds aangehaald, r.o. 46

Aan deze bepaling zou elke nuttige werking worden ontnomen, indien de ziekte van een ambtenaar alleen in dit geval als beroepsziekte zou kunnen worden erkend. Er bestaan immers complexere situaties waarin de ziekte van een ambtenaar verschillende, met zijn beroepsleven samenhangende of daarvan losstaande, fysieke of psychische oorzaken heeft, die alle tot het ontstaan ervan hebben bijgedragen. In dat geval staat het aan de medische commissie, te bepalen of de uitoefening van de werkzaamheden in dienst van de Gemeenschappen – welk belang aan deze factor overigens ook moge worden toegeschreven ten opzichte van de factoren die losstaan van het beroepsleven – rechtstreeks verband houdt met de ziekte van de ambtenaar, bijvoorbeeld omdat hierdoor de ziekte is uitgebroken (r.o. 80).

Referentie: K./Raad, reeds aangehaald, r.o. 20; Hof 21 januari 1987, Rienzi/Commissie, 76/84, Jurispr. blz. 315, r.o. 10; Plug/Commissie, reeds aangehaald, r.o. 81

Artikel 73, lid 2, van het Statuut, artikel 12 van de Regeling en de invaliditeitsschaal moeten, willen zij hun nuttige werking niet verliezen, op het vlak van de schadeloosstelling van de ambtenaren een weerspiegeling vormen van de verschillende medische situaties die door artikel 3, lid 2, worden gedekt (r.o. 85).

Dit wordt bevestigd door de bewoordingen van artikel 3 van de Regeling, en inzonderheid door lid 1 ervan. Uit deze bepaling blijkt immers, dat het begrip „beroepsziekte” is gebaseerd op het bestaan van een band tussen de pathologische toestand van de ambtenaar enerzijds en de uitoefening van zijn werkzaamheden in dienst van de Gemeenschappen anderzijds. De ziekte kan overigens alleen als een beroepsziekte worden aangemerkt, „voor zover” die band aanwezig is (r.o. 86).

Hieruit volgt, dat wanneer de medische commissie vaststelt, dat verschillende factoren, waarvan sommige met het beroepsleven samenhangen en andere daarvan losstaan, rechtstreeks tot het ontstaan van de ziekte van een ambtenaar hebben bijgedragen, het tot aanstelling bevoegd gezag bij de berekening van het in artikel 73, lid 2, van het Statuut bedoelde uitkeringsbedrag met deze medische vaststelling rekening moet houden (r.o. 87).

Bovendien kan niet worden uitgesloten, dat de medische commissie zich op basis van de verschillende door haar verrichte onderzoeken of van haar ervaring op het betrokken gebied in staat acht, het belang van de rol die de uitoefening van de werkzaamheden bij het ontstaan van de ziekte van de ambtenaar heeft gespeeld, in een of andere vorm te ramen of te kwantificeren. Wanneer die raming duidelijk en precies blijkt uit de conclusies van de medische commissie, mag het tot aanstelling bevoegd gezag daarmee rekening houden bij de berekening van genoemde uitkering (r.o. 88).

Het vierde middel: schending van het gelijkheidsbeginsel

De regel van de overeenstemming tussen de klacht en het beroep vereist op straffe van niet-ontvankelijkheid, dat een voor de gemeenschapsrechter aangevoerd middel reeds in de precontentieuze procedure is voorgedragen, opdat het tot aanstelling bevoegd gezag met voldoende nauwkeurigheid kennis heeft kunnen nemen van de door de betrokkene tegen het omstreden besluit geformuleerde grieven. De voor de gemeenschapsrechter geformuleerde conclusies kunnen weliswaar slechts

„bezwaren” bevatten die op dezelfde grond berusten als die welke in de klacht zijn geformuleerd, doch deze bezwaren kunnen voor de gemeenschapsrechter worden gepreciseerd door middelen en argumenten die niet noodzakelijkerwijs in de klacht voorkomen, maar er wel nauw bij aansluiten (r.o. 98).

Referentie: Hof 14 maart 1989, Del Amo Martinez/Parlement, 133/88, Jurispr. blz. 689, r.o. 9 en 10; Gerecht 29 maart 1990, Alexandrakis/Commissie, T-57/89, Jurispr. blz. II-143, r.o. 8 en 9; Gerecht 8 juni 1995, Allo/Commissie, T-496/93, JurAmbt. blz. II-405, r.o. 26

Verder zij eraan herinnerd, dat aangezien de precontentieuze procedure een informeel karakter heeft en de betrokkenen in die fase in de regel niet door een advocaat worden bijgestaan, de administratie de klachten niet restrictief mag uitleggen, doch deze, integendeel, met openheid van geest moet onderzoeken (r.o. 99).

Referentie: Del Amo Martinez/Parlement, reeds aangehaald, r.o. 11

Het verzoek om veroordeling van verweerder tot betaling van een bedrag van 1 973 541 BFR

Volgens artikel 44 van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht zijn partijen verplicht in het inleidend verzoekschrift het voorwerp van het geschil te omschrijven. Ofschoon artikel 48, lid 2, van dit Reglement onder bepaalde omstandigheden toestaat, in de loop van het geding nieuwe middelen voor te dragen, kan het in geen geval aldus worden uitgelegd, dat het een verzoeker toestaat om voor de gemeenschapsrechter nieuwe conclusies te formuleren en aldus het voorwerp van het geschil te wijzigen (r.o. 104).

Referentie: Hof 25 september 1979, Commissie/Frankrijk, 232/78, Jurispr. blz. 2729, r.o. 3; Hof 18 oktober 1979, Gema/Commissie, 125/78, Jurispr. blz. 3173, r.o. 26; Gerecht

18 september 1992, Asia Motor France e.a./Commissie, T-28/90, Jurispr. blz. II-2285, r.o. 43;
Gerecht 5 juni 1996, Kahn Scheepvaart/Commissie, T-398/94, Jurispr. blz. II-477, r.o. 20

Bovendien bestaat er geen nauw verband tussen dit verzoek en de conclusies tot nietigverklaring. In ambtenarenzaken hangt de ontvankelijkheid van het verzoek echter af van het regelmatige verloop van de in de artikelen 90 en 91 van het Statuut bedoelde voorafgaande administratieve procedure. Deze procedure had moeten beginnen met een verzoek van de betrokkene aan het tot aanstelling bevoegd gezag om de schade te vergoeden en had in voorkomend geval moeten worden voortgezet met een klacht tegen het besluit tot afwijzing van dit verzoek (r.o. 106).

Referentie: Gerecht 25 september 1991, Marcato/Commissie, T-5/90, Jurispr. blz. II-731, r.o. 49 en 50; Gerecht 16 juli 1992, Della Pietra/Commissie, T-1/91, Jurispr. blz. II-2145, r.o. 34; Gerecht 8 juni 1993, Fiorani/Parlement, T-50/92, Jurispr. blz. II-555, r.o. 45 en 46; Gerecht 12 maart 1996, Weir/Commissie, T-361/94, JurAmbt. blz. II-381, r.o. 48; Gerecht 21 maart 1996, Chehab/Commissie, T-10/95, JurAmbt. blz. II-419, r.o. 67

Dictum:

Het beroep wordt verworpen.